Senter for yrkesfag
og opplæring i arbeidslivet

Valgfaget: Utvikling av produkter og tjenester / restaurant- og matfag på videregående skole

Kristiansand Kommune

Tangen videregående skole

2024-2025

KRISTIANSAND, 2025

RAPPORT

NORUNN EFTESTØL GRØDELAND

MARTINE STAVRUM SALATER

MATHILDE DAHLEN SVENDSEN

UiA Universitetet i Agder

Valgfag: Utvikling av produkter og tjenester / restaurant- og matfag på videregående skole

Skoleåret 2024-25 blir ungdomsskoleelever gitt muligheten til å prøve restaurant- og matfag på Tangen videregående skole som en del av valgfaget utvikling av produkter og tjenester i ungdomsskolen. Prosjektet er et samarbeid med Kristiansand kommune, Tangen videregående skole og Senter for yrkesfag og opplæring i arbeidslivet (SYA). Prosjektet har som mål at elevene skal ta mer veloverveide valg av videregående utdanningsprogram. Denne rapporten vil kort presentere elevenes tanker omkring valg av videregående utdanningsprogram.

Kort om elevgruppen som har deltatt i prosjektet, og omfanget av prosjektet:

- 2023/24: 31 elever fra åtte skoler
- 2024/25: 34 elever fra ni skoler
    - Torridal, Fiskå, Tinntjønn, Vigvoll, Haumyrheia, Grim, Møvig, Havlimyra, Sogndalen
- Spleis med fylket og bransjen
- Tidspunkt: Onsdager kl.14.00-16.30
- Bedriftsbesøk
- 57 årstimer

SYAs rolle og interesse for prosjektet

Senter for yrkesfag og opplæring i arbeidslivet (SYA) er et senter tilknyttet institutt for pedagogikk ved UiA. Som en del av regjeringens satsing på yrkesfag ble Senter for yrkesfag og opplæring i arbeidslivet etablert ved Universitetet i Agder. Senteret skal drive videreutvikling av yrkesopplæringen i skole og arbeidsliv, og også arbeide for rekruttering til yrkesfag. Dette valgfagsprosjektet er et av flere tiltak for å bidra til at elever tar mer veloverveide utdanningsvalg, og et forsøk på å minske omvalg og frafall.

SYAs rolle og ansvar i prosjektet innebar å kartlegge elevenes erfaringer av valgfaget, og tanker omkring valg av videregående utdanningsprogram. Fra SYA var Martine S. Salater og Norunn E. Grødeland bidragsytere i prosjektet. Martine og Norunns rolle var å drive følgeforskningen, analysere og bearbeide innhentet data, samt å skrive rapporten. Følgeforskingen innebar å utvikle spørreskjemaene i samarbeid med Kristiansand Kommune.

Elevenes tanker omkring valg av videregående utdanningsprogram

Gjennom skoleåret blir elevene bedt om å besvare tre spørreskjemaer (høst, vinter, og vår). Første målepunkt ble gjennomført høsten 2024, andre målepunkt vinteren 2025.

Høst 2024	Vinter 2025
Totalt 23 respondenter	**Totalt 19 respondenter**
19 jenter	13 jenter
3 gutter	6 gutter

Nitten (høst 2024) og atten (vinter 2025) av elevene har svart at de har snakket med noen om hva de skal søke på til videregående skole. Tabellen under viser hvem elevene har rådført seg med:

Hvem har gitt deg råd om hva du skal velge på videregående? (Du kan velge flere kategorier)

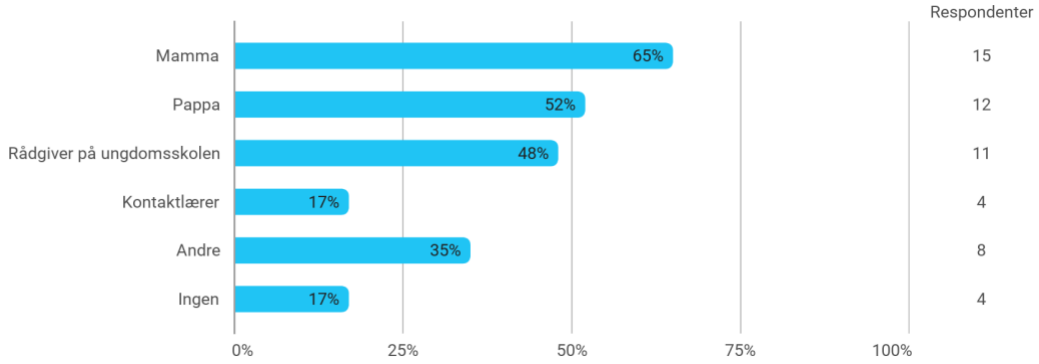

Figur 1: 1. målepunkt høst -24

Hvem har gitt deg råd om hva du skal velge på videregående? (Du kan velge flere kategorier)

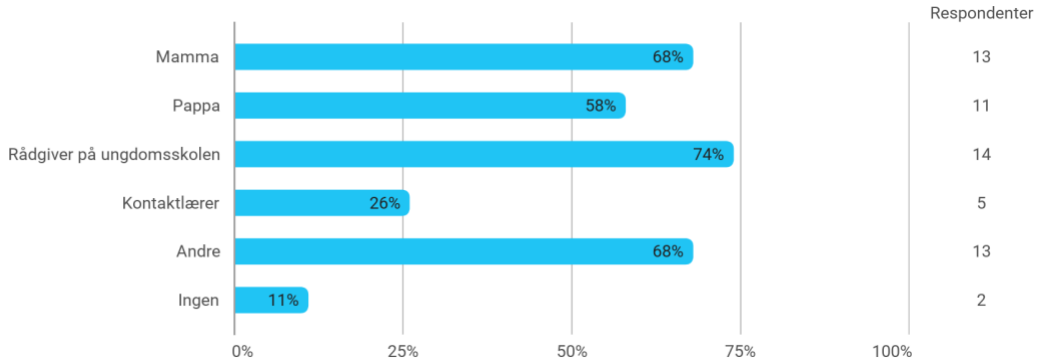

Figur 2: 2.målepunkt vinter -25

Den største endringen ser vi i kategorien «andre». Kategorien «rådgiver på ungdomsskolen» får også en økning til andre målepunkt. Samtidig har flere respondenter snakket med noen ved det andre målepunktet, sammenlignet med fire elever som ikke hadde snakket med noen, høsten 2024.

Hvorfor har du valgt å ha valgfag på videregående skole? (Du kan velge flere kategorier)

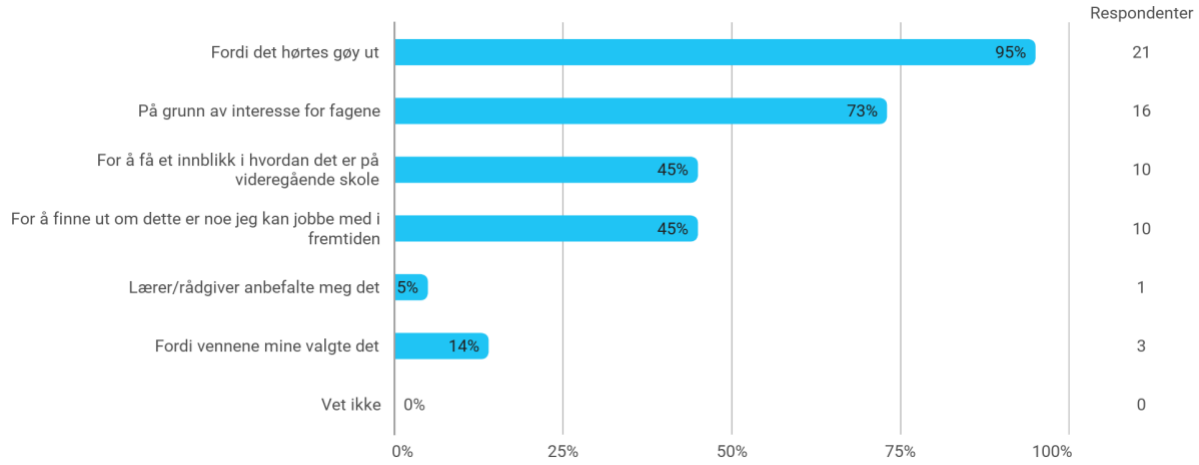

Figur 3: 1. målepunkt høst -24

Hvorfor har du valgt å ha valgfag på videregående skole? (Du kan velge flere kategorier)

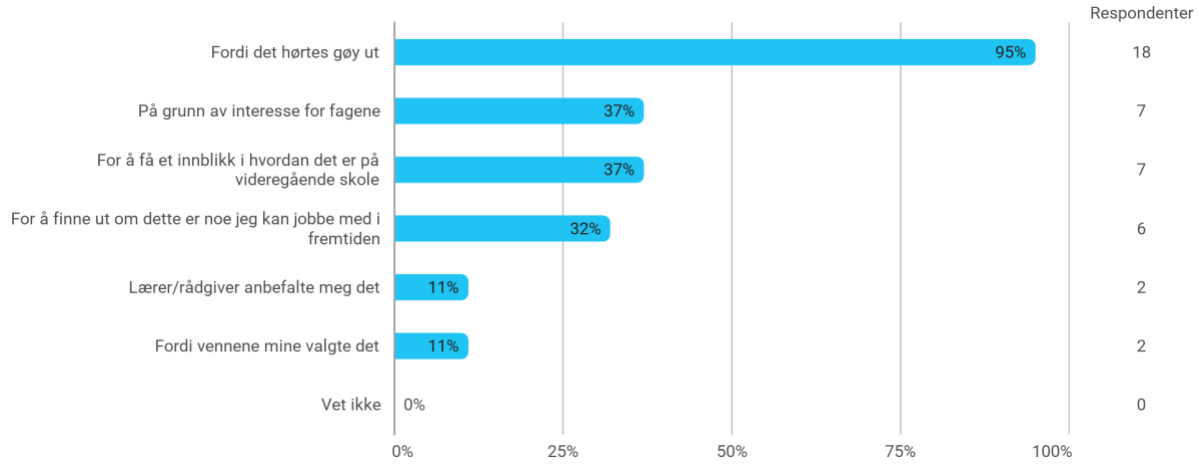

Figur 4: 2.målepunkt vinter -25

De to målepunktene viser lignende svarprosenter. Vi ser imidlertid en nedgang i kategoriene «på grunn av interesse for fagene», «for å få et innblikk i hvordan det er på videregående skole» og «for å finne ut om dette er noe jeg kan jobbe med i fremtiden».

Valg av utdanningsprogram for videregående skole

Etter utprøving av restaurant- og matfag som valgfag en periode, ble elevene ble bedt om å vise hvilket utdanningsprogram på videregående skole, de på det daværende tidspunktet ønsket å søke seg til. Elevene ble presentert for en liste over utdanningsprogrammene slik de fremstår i utdanningsdirektoratets tilbudsstruktur[1]. Under vises elevenes valg, hvor utdanningsprogram som ikke ble valgt er utelukket fra tabellen.

	1. målepunkt: Høst 24	**2. målepunkt: Vinter 25**
Utdanningsprogram	**Totalt 23 respondenter**	**Totalt 19 respondenter**
Idrett	5	3
Studiespesialisering	4	7
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	2	2
Helse- og oppvekst	1	1
Restaurant- og matfag	4	1
Medier og kommunikasjon	1	-
Kunst, design og arkitektur	-	1
Musikk, dans og drama	-	1
Bygg- og anleggsteknikk	1	-
Elektro og datateknologi	-	1
Naturbruk	-	1
«Vet ikke»	4	1

Tabellen viser at de største endringene skjer i kategoriene restaurant- og matfag og studiespesialisering. Mens restaurant- og matfag har en nedgang, viser studiespesialisering en oppgang. Samtidig viser kategorien «vet ikke» en nedgang fra fire til én elev, noe vi anser som positivt.

[1] https://www.udir.no/utdanningslopet/videregaende-opplaring/